

อิทธิพลด้านคุณลักษณะ สมรรถนะการสอบบัญชี ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี และ
กระบวนการด้านลูกค้าส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี
Influencing Online Influence Characteristics Auditing Competencies Audit Expertise
and Procedure Relating to Customer Affects Successful Auditing Work

คณิศร ไชยลังกา
สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้รับผิดชอบบทความ

Kanison Chailungka
E-mail: 6614131015@rumail.ru.ac.th
Master of Business Administration Program in Accounting
Ramkhamhaeng University
Corresponding author

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอิทธิพลด้านคุณลักษณะ สมรรถนะการสอบบัญชี ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี และกระบวนการด้านลูกค้าส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี ปัจจัยได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านคุณลักษณะ สมรรถนะการสอบบัญชี ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีและกระบวนการด้านลูกค้า โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้สถิติการทดสอบแบบ t-test แบบสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One -Way ANOVA) และสถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีระยะเวลาปฏิบัติงานต่ำกว่า 3 ปี ด้านคุณลักษณะของงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) สมรรถนะการสอบบัญชี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ($\bar{X} = 4.53$) ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพการสอบบัญชี และด้านเจตคติ ($\bar{X} = 4.46$) กระบวนการด้านลูกค้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.56$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความรับผิดชอบต่องาน ($\bar{X} = 4.57$) และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$)

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า (1) ผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี ที่มีอายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาปฏิบัติงานหรือประสบการณ์ ทำให้ผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีโดยภาพรวมต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (2) คุณลักษณะ สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านความคุมอารมณ์ ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี และด้านความรอบคอบและช่างสงสัย นอกจากนี้ ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพการสอบบัญชีด้านเจตคติ ด้านความรู้ในวิชาชีพ และด้านทักษะทางวิชาชีพ รวมถึงกระบวนการด้านลูกค้า ด้านการให้บริการลูกค้า ด้านความรับผิดชอบต่องาน มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชี

Abstract

The purpose of this study is to examine the influence, characteristics, auditing competencies, audit expertise and procedure relating to customer affects successful auditing work, factors include demographic factors, characteristics, auditing competencies, audit expertise and procedure relating to customer. The 400 sample were drawn from audit practitioners. Data were analyzed by using the frequency, percentage, mean, and standard deviation and collected data from questionnaires with T-Test, F-Test (One way ANOVA), and Multiple Regression Analysis.

The study indicated that the most audit practitioners of the respondents were female, aged lower 30 years, received Bachelor's Degree and had worked less than 3 years. Characteristics was at highest level ($\bar{X} = 4.50$). Auditing competencies were at high level ($\bar{X} = 4.45$). When each aspect, it was found that the aspect has the highest mean was independence of auditing ($\bar{X} = 4.53$). Audit expertise were at high level ($\bar{X} = 4.48$). When each aspect, it was found that the aspect has the highest mean was professional skills, auditing ethics, attitude ($\bar{X} = 4.46$). Procedure relating to customer at high level ($\bar{X} = 4.56$). When each aspect, it was found that the aspect has the highest mean was responsibility of the performance ($\bar{X} = 4.57$). The successful auditing work was rated at a highest level ($\bar{X} = 4.49$).

The results of hypothesis test show that (1) audit practitioners with different age, education, period of work or experience different overall the successful auditing work at statistical significance of 0.05 levels. (2) Characteristics, auditing competencies; wit and agility, independence in auditing, emotional control, audit knowledge, carefulness and curiosity, in addition, audit expertise; auditing ethics, attitude, professional knowledge, professional skills, including, procedure relating to customer; customer service, responsibility of the performance had effect the successful auditing work at statistical significance of 0.05 levels.

Keyword: Successful Auditing Work

บทนำ

ปัจจุบันโครงสร้างทางเศรษฐกิจและระบบการค้าของประเทศไทยอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวภายหลังจากที่ต้องเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 2540 ส่งผลกระทบต่อธุรกิจขนาดใหญ่จำนวนมากที่ต้องปิดกิจการลง รัฐบาลเริ่มตระหนักว่าธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SME) มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของ

ประเทศไทยโดยรวม รัฐบาลจึงได้หันมาให้ความสนใจสนับสนุนและช่วงเหลือธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กมากขึ้น ซึ่งเป็นที่ประจักษ์แล้วว่าภาคธุรกิจซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้แรงงาน วัตถุดิบ ท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยสามารถช่วยส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนมากขึ้น อันจะเป็นฐานสำคัญซึ่งจะนำประเทศให้ยู่รอดและเติบโตอย่างยั่งยืน ซึ่งในปัจจุบันนโยบายของรัฐบาลให้ความสนับสนุนโครงการสินค้าของธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก ทำให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่ ซึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของระบบบัญชีอันประกอบด้วย การจัดทำบัญชี และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารธุรกิจ เพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารธุรกิจตามนโยบายของรัฐ ในการส่งเสริมสนับสนุนภาคธุรกิจให้มีการจัดทำบัญชีที่ถูกต้องตามกฎหมาย และสามารถนำข้อมูลด้านบัญชีไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการที่ดี โดยการจัดทำบัญชีของภาคธุรกิจเป็นไปตามมาตรฐานสากล อันเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจการค้าของประเทศ โดยส่วนรวมและเกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้ข้อมูลจากงบการเงิน เนื่องจากมีบทบัญญัติที่กำหนดให้ภาคธุรกิจต้องจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี และต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนด (กรมพัฒนาธุรกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์, 2554) ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย (Certified Public Accountants : CPA) ต้องมีการปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นเสมอ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา นั้น ทำให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะต้องมีการตรวจสอบความถูกต้อง ความโปร่งใสและแสดงความเห็นอย่างอิสระว่า ผลการดำเนินการของธุรกิจ งบการเงินที่แสดงถึงฐานะการเงิน โดยถูกต้องตามที่สมควรและได้จัดทำตามหลักการบัญชีที่รับรองตามมาตรฐานทั่วไป เพื่อให้การแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นที่น่าเชื่อถือแก่ผู้ที่ต้องการใช้งบการเงินที่เกี่ยวข้องในการนำเสนอรายการทางตัวเลขและข้อมูลต่างๆ โดยนำข้อมูลในงบการเงินประโยชน์ในการตัดสินใจได้ในอนาคต (อรพินท์ วงศ์ก่อ, 2555)

การสอบบัญชีมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความมั่นใจเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลในระดับสูงที่มีผลต่อข้อมูลที่ปรากฏในงบการเงิน ซึ่งช่วยให้ข้อมูลที่ปรากฏในงบการเงินนั้นเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินและผู้มีส่วนได้เสียของกิจการ ดังนั้นผู้ใช้งบการเงินจึงมีความคาดหวังในผลงานของผู้สอบบัญชีที่จะช่วยทำให้คุณภาพของข้อมูลที่ปรากฏในงบการเงินมีความถูกต้องและหากข้อมูลในงบการเงินไม่ถูกต้อง ผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องส่งสัญญาณเตือนให้ผู้ใช้งบการเงินทราบ เพื่อตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้ใช้งบการเงินและสาธารณชน (สวัสดี หากิน, 2561) ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีจะต้องมีทักษะ ความรู้ความสามารถด้านการบัญชีที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีที่และหลักการบัญชีเกี่ยวข้อง และสามารถนำเสนอข้อมูลแก่ผู้ที่ต้องการใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องแม่นยำมากขึ้น ความพยายามในการสอบบัญชี (Audit Efforts) เป็นปัจจัยที่สำคัญซึ่งเป็นการนำวิธีการและหลักการต่างๆ เพื่อที่จะกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการตรวจสอบให้ผลของข้อมูลหลักฐานการสอบบัญชีมีอย่างเพียงพอและสามารถสรุปผลการตรวจสอบจัดทำรายงานการตรวจสอบได้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีจะต้องมีการวางแผนและปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่างบการเงินที่ตรวจสอบแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ต่อแสดง (พิมพรวิ ยามะเทวัน, 2557) ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชานั้นเป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน ลำดับที่ 5 ของ Maslow คือ ความต้องการความสมหวังของชีวิตที่สูงขึ้นไป ความสำเร็จที่ตั้งเป้าหมายไว้ (Maslow, 1970) การจะได้มาซึ่งความสำเร็จนั้นต้องเกิดจากการพัฒนาตนเองให้หลุดพ้นจากปัจจัยผลกระทบต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรค เช่นเดียวกันผู้สอบบัญชีจะประสบความสำเร็จได้ต้องใช้ทักษะทางวิชาชีพด้านสอบบัญชี อีกทั้งต้องให้ความสำคัญต่อ การเข้าอบรมพัฒนาความรู้ตามที่กฎหมาย

กำหนดอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการปรับตัวให้ทันต่อเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในการดำเนินธุรกิจซึ่งเข้าสู่โลกดิจิทัลมากขึ้น เพื่อนำมาซึ่งการวางแผนการตรวจสอบในการปฏิบัติงาน รวมทั้งการให้คำแนะนำแก่นิติบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย สิ่งเหล่านี้เป็นความยากลำบากอย่างยิ่งทั้งผู้ประกอบการของธุรกิจและผู้สอบบัญชีในช่วงวิกฤติที่เกิดโรคระบาด COVID 19 ซึ่งต่างก็ต้องการได้รับผลสำเร็จทั้งสิ้น โดยงานที่ทำสำเร็จมีคุณภาพ ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและสนใจที่จะทำการศึกษาถึงอิทธิพลด้านคุณลักษณะ สมรรถนะการสอบบัญชี ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี และกระบวนการด้านลูกค้าย่อมส่งผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี
2. เพื่อศึกษาระดับผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะ สมรรถนะการสอบบัญชี ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี

กระบวนการด้านลูกค้าย่อมส่งผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี

ขอบเขตงานวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA) ผู้สอบบัญชีภายใน ภาครัฐและเอกชน ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีซึ่งไม่สามารถรู้จำนวนประชากรที่แน่นอนได้ จึงได้ใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 5% จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน

2. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี โดยทางผู้วิจัยจะทำการศึกษาถึงตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านคุณลักษณะ สมรรถนะการสอบบัญชี ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี และกระบวนการด้านลูกค้าย่อมส่งผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันทำให้ผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านคุณลักษณะมีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี

สมมติฐานที่ 3 สมรรถนะการสอบบัญชีมีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี

สมมติฐานที่ 4 ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีมีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี

สมมติฐานที่ 5 กระบวนการด้านลูกค้าย่อมส่งผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี และจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2. ทำให้ทราบถึงระดับปัจจัยด้านคุณลักษณะ สมรรถนะการสอบบัญชีกระบวนการด้านลูกค้าย่อมส่งผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี

แนวคิดและทฤษฎี

1.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี

ผลสำเร็จทางการสอบบัญชี คือ ผลลัพธ์ที่ทำให้แน่ใจถึงหลักฐานทางการสอบบัญชีที่เพียงพอ เพื่อใช้ในการแสดงความคิดเห็นในรายงานการสอบบัญชี และการควบคุมคุณภาพการปฏิบัติงานสอบบัญชี จะทำ

ให้ได้ผลงานได้รับการยอมรับเป็นไปตามมาตรฐานตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป รวมถึงได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชี นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล คุณภาพการรายงานการสอบบัญชี โดยทำให้สามารถปรับปรุงผลงานการสอบบัญชีให้ดีขึ้นทำให้เกิดผลสำเร็จทางการสอบบัญชี (ดารณี เอื้อชนะจิต, 2556) องค์การประสบความสำเร็จได้ ต้องคำนึงและพิจารณาความบกพร่องหรือความด้อยในตัวเองซึ่ง โดยอาศัยรูปแบบการวิเคราะห์ปัญหา ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดปัญหา เพราะปัญหาคือสิ่งที่เกิดขึ้นและรอการแก้ไข ความสำเร็จในการปฏิบัติงานต่ำกว่ามาตรฐานหรือความคาดหวัง ทำให้เกิดปัญหาอาจและทำให้ผลที่ได้ต่ำกว่าเป้าหมาย ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน (Work Success) ประกอบด้วย (1) การบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ (Goal Accomplishment) (2) กระบวนการปฏิบัติงาน (Internal Process and Operations) (3) การจัดหาและการใช้ปัจจัยทรัพยากร (System Resource) และ(4) ความพอใจของทุกฝ่าย (Participant Satisfaction) ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สะท้อนความสำเร็จในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี (ธรรินทร์ ใจเอื้อพลสุข, 2561)

2.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับด้านคุณลักษณะ

นาถพล ลอยลิบ (2561) ได้ให้ความหมายไว้ว่า จรรยาบรรณและความรับผิดชอบในวิชาชีพสอบบัญชี เป็นสิ่งที่กำหนดความประพฤติ หรือวิธีปฏิบัติงานที่ผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีทุกคนยึดถือ และเพื่อบังคับไว้ซึ่งความเชื่อมั่นจากผู้รับบริการความเชื่อถือได้ในผลงาน คุณภาพของงานบริการ ความเป็นมืออาชีพ และเสริมสร้างเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพสอบบัญชีเพื่อให้เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณะที่จะเชื่อถือและไว้วางใจในผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพ โดยที่คุณลักษณะของผู้สอบบัญชีสามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้านหลัก ได้แก่ คุณลักษณะเชิงจรรยาบรรณวิชาชีพ และ คุณลักษณะเชิงจรรยาบรรณต่อผู้เกี่ยวข้อง (จินตนาพร เรืองการ, 2562)

3.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะการสอบบัญชีและความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีซึ่งเป็นผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่นต้องมีความเป็นอิสระจากลูกค้า ซึ่งจำเป็นเพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี สามารถแสดงข้อสรุป รวมทั้งสามารถแสดงให้ผู้อื่นเห็นว่า ตนได้ข้อสรุปโดยปราศจากความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ความลำเอียง หรืออิทธิพลที่เกิดขึ้นอันเกินควรของบุคคลอื่นโดยต้องคำนึงถึงความเป็นอิสระที่ใช้ในการปฏิบัติงานตามหลักการพื้นฐานด้วย ความเป็นอิสระและงานให้ความเชื่อมั่นนั้น (สภาวิชาชีพบัญชี, 2561) โดยที่ผู้สอบบัญชีต้องมีสมรรถนะการสอบบัญชีซึ่งมีความสามารถ ความชำนาญและเชี่ยวชาญ ในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้านคือ ด้านความรู้ความสามารถในการสอบบัญชี ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ (อาภากร นาหนองขาม, 2564) นอกจากนั้น ผู้สอบบัญชีต้องมีความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี โดยสามารถวัดได้จาก (1) ความรู้ในวิชาชีพ หมายถึง ความรู้ด้านบัญชีการเงินความรู้ด้านบัญชีบริหารความรู้ด้านการสอบบัญชี (2) ทักษะทางวิชาชีพ หมายถึง ความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการปฏิบัติต่อวิชาชีพ และ (3) ด้านเจตคติ หมายถึง ความคิดเห็น ความเชื่อ หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นผลมาจากประสบการณ์การเรียนรู้ สะท้อนออกมาเป็นพฤติกรรม ความรู้สึก และจะแสดงออกมา 2 ลักษณะ คือ ทางลบและทางบวก ประกอบด้วยความรู้สึกและด้านความคิดเห็น (สุวรรณี รุ่งจตุรงค์, 2561)

4.แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการด้านลูกค้า

กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าของสำนักงานบัญชี ประกอบด้วย (1) สำนักงานบัญชีต้องมีการหลักเกณฑ์คิดค่าธรรมเนียม (2) สำนักงานบัญชีต้องมีสัญญาชัดเจน (3) สำนักงานบัญชีต้องมีการกำหนดช่วงเวลาชัดเจนที่จัดเก็บค่าบริการ (4) สำนักงานบัญชีออกไปเสร็จรับเงินทุกครั้ง และ (5) การรับมอบหมายทำการแทน ต้อง

ดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมาย และ (6) การดูแลสินทรัพย์ ต้องมีเอกสารการรับและส่งมอบสินทรัพย์ รวมถึง รักษาสินทรัพย์ และต้องไม่นำทรัพย์สินของลูกค้า มาต่อรองเพื่อผลประโยชน์ของสำนักงานบัญชี เช่น การไม่ ส่งคืนบัญชีและเอกสารของลูกค้า (โสภภาพรรณ ไชยพัฒน์, 2558)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การออกแบบการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง (Non-Experimental Design) เป็นการวิจัยที่มีการศึกษาตาม สภาพที่เป็นไปตามธรรมชาติ โดยไม่มีการจัดกระทำหรือควบคุมตัวแปรใดๆ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล ภาคสนามแบบวิจัยตัดขวาง (Cross Sectional Studies) คือเป็นการเก็บข้อมูลในช่วงระยะเวลาในเวลาหนึ่ง เพียงครั้งเดียว โดยใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย วิธีการทางสถิติ

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี CPA / TA ผู้สอบบัญชีภายใน ภาครัฐและเอกชน ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ซึ่งไม่สามารถรู้จำนวนประชากรที่แน่นอนได้ ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีการสุ่ม ตัวอย่างแบบสะดวก (Convenient Sampling) เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ขนาดของกลุ่ม ตัวอย่างจึงได้จากสูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ทราบจำนวนประชากร โดยการเปิดตารางหาขนาดกลุ่ม ตัวอย่างของ Yamane (1970) เพื่อกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษา ซึ่งการเปิดตารางหาขนาดของ กลุ่มตัวอย่าง จะเปิดตารางที่ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ 0.05 หรือคิดเป็นค่าความคลาดเคลื่อนที่ 5% ที่ ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยผลจากการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1970) ได้ขนาดของกลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 400 คน

3. เครื่องมือใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามนั้นเป็นเครื่องมือ หลัก ที่นำมาเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทางผู้วิจัยก็ได้มีการศึกษาหาความรู้ ค้นคว้าทบทวนวรรณกรรม แนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ เอกสารทางวิชาการ รวมไปถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะนำความรู้ที่ได้มานั้นไปกำหนดกรอบ แนวความคิดของงานวิจัย ที่ผู้วิจัยศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นตัวแปรที่เกี่ยวข้อง โดยตัวแปรที่ได้มานั้นจะช่วย พัฒนาการสร้างแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลเป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงาน/ประสบการณ์ มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับด้านคุณลักษณะที่มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี เป็น คำถามที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านคุณลักษณะ ซึ่งประกอบด้วย คุณลักษณะเชิงจรรยาบรรณวิชาชีพ คุณลักษณะ เชิงจรรยาบรรณต่อผู้เกี่ยวข้อง มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 6 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะการสอบบัญชีที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการสอบบัญชี ซึ่งประกอบด้วย ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการมี ไหวพริบและปฏิภาณ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านความรอบคอบและ ช่างสงสัย มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 15 ข้อ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี ซึ่งประกอบด้วย ด้านความรู้ในวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพการสอบบัญชี ด้านเจตคติ มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 16 ข้อ

ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการด้านลูกค้าที่มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี ซึ่งประกอบด้วย ด้านการให้บริการลูกค้า ด้านความรับผิดชอบต่องาน มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 6 ข้อ

ส่วนที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีมีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 9 ข้อ

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตาม วัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีลำดับของขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การศึกษาค้นคว้าข้อมูลแนวคิดทฤษฎี เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ด้านคุณลักษณะ สมรรถนะการสอบบัญชี ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี กระบวนการด้านลูกค้า และข้อมูลเกี่ยวกับผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี
2. นิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ทำขึ้นเพื่อทำความเข้าใจความหมาย ของตัวแปรต่างๆ สามารถวัดผลได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น
3. นำนิยามศัพท์เฉพาะที่ได้มาสร้างเป็นข้อคำถามที่มีความครอบคลุม และสัมพันธ์ กับนิยามศัพท์ของตัวแปรทั้งหมดที่จะใช้ในการดำเนินการวัดผล
4. จัดทำร่างแบบสอบถาม ประกอบด้วยโครงสร้าง 6 ส่วน

5. การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1. ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความน่าเชื่อถือ ก่อนนำแบบสอบถามไปดำเนินการวิจัยใช้งานจริง โดยนำร่างแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นไปนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการทำการตรวจสอบคุณภาพของความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา เพื่อหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence-I OC) ในการพิจารณาความเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในทุกข้อคำถามมีการนำเกณฑ์การแปลความหมายของ Rovinelli and Hambleton (1977) โดยค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้ครั้งนี้อยู่ระหว่าง 0.60-1.00โดยถือว่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ยอมรับได้ 0.50

2. ผู้วิจัยได้มีการจัดทำแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ทางผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อทำการตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha) (Cronbach, 1974) คุณลักษณะเท่ากับ 0.917 สมรรถนะการสอบบัญชีโดยภาพรวม เท่ากับ 0.940 ด้านความรู้ทางการสอบบัญชีเท่ากับ 0.852 ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณเท่ากับ 0.851 ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชีเท่ากับ 0.768 ด้านการควบคุมอารมณ์เท่ากับ 0.844 และด้านความรอบคอบและช่างสงสัย เท่ากับ 0.718 ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีโดยภาพรวม เท่ากับ 0.939 ด้านความรู้ในวิชาชีพเท่ากับ 0.891 ด้านทักษะทางวิชาชีพเท่ากับ 0.813 ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพการสอบบัญชีเท่ากับ 0.850 และด้านเจตคติเท่ากับ 0.865 กระบวนการด้านลูกค้าโดยภาพรวม เท่ากับ 0.810 ด้านการให้บริการ

ลูกค่าเท่ากับ 0.837 และด้านความรับผิดชอบต่องานเท่ากับ 0.701 ค่าและความเชื่อมั่นของผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีเท่ากับ 0.906

3. เมื่อผู้วิจัยนำข้อบกพร่องมาปรับปรุง แก้ไข โดยขอคำปรึกษาและผ่านความคิดเห็นและความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง จนได้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ จึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้ในงานวิจัย

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการแก้ไขและผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษามาดำเนินการจัดทำแบบสอบถามออนไลน์ เพื่อทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด จำนวน 400 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง คือกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA) ผู้สอบบัญชีภายใน ภาครัฐและเอกชน โดยการสุ่มแบบบังเอิญหรือแบบสะดวก ซึ่งหลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลครบ 400 ชุด จะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป คือ การนำข้อมูลไปวิเคราะห์ผ่านโปรแกรมสถิติ SPSS

7. เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่นำมาทำการประมวลผลด้วยการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.1 ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลที่ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงาน / ประสบการณ์

1.2 ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงปริมาณ ได้แก่ ด้านคุณลักษณะ สมรรถนะการสอบบัญชี ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี กระบวนการด้านลูกค่า และ ผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1 เพื่อศึกษาผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการทดสอบ t-test

2.2 เพื่อศึกษาผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงาน/ประสบการณ์จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD

2.3 เพื่อศึกษาด้านคุณลักษณะ สมรรถนะการสอบบัญชี ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี กระบวนการด้านลูกค่า ที่มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถามจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของ ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA) ผู้สอบบัญชีภายใน ภาครัฐและเอกชน ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีระยะเวลาปฏิบัติงานหรือประสบการณ์น้อยกว่า 3 ปี

ผลการวิเคราะห์ด้านคุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีโดยภาพรวม อยู่ในระดับความสำคัญมาก

ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสอบของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีโดยภาพรวม อยู่ในระดับความสำคัญมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับสำคัญมาก โดยเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านความรอบคอบและช่าง ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ และด้านการความคุมอารมณ์

ผลการวิเคราะห์ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีโดยภาพรวม อยู่ในระดับความสำคัญมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับสำคัญมาก โดยเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพการสอบบัญชี และด้านเจตคติ

ผลการวิเคราะห์กระบวนการด้านลูกค้าของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี โดยภาพรวม อยู่ในระดับความสำคัญมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับสำคัญมาก โดยเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านความรับผิดชอบต่องาน ด้านการให้บริการลูกค้า

ผลการวิเคราะห์ผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี โดยภาพรวม อยู่ในระดับความสำคัญมาก

ผลการเปรียบเทียบผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงานหรือประสบการณ์ สามารถสรุปการวิจัยได้ดังนี้ ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาปฏิบัติงานหรือประสบการณ์ต่างกัน ทำให้คุณภาพชีวิตในการทำงานโดยภาพรวมต่างกันและผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีที่มีเพศ ต่างกัน ทำให้คุณภาพชีวิตในการทำงานโดยภาพรวมไม่ต่างกัน

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีได้ สามารถสรุปการวิจัย ได้ดังนี้ คุณลักษณะที่มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี

ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการสอบบัญชีที่มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีสามารถสรุปการวิจัย ได้ดังนี้ สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านการความคุมอารมณ์ ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี และด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี

ผลการวิเคราะห์ ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีที่มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีสามารถสรุปการวิจัยว่า ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพการสอบบัญชีด้านเจตคติ ด้านความรู้ในวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพมีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี

ผลการวิเคราะห์ กระบวนการด้านลูกค้าที่มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีสามารถสรุปการวิจัย ได้ดังนี้ กระบวนการด้านลูกค้า ด้านการให้บริการลูกค้า ด้านความรับผิดชอบต่องาน มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี

บทสรุปและอภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นผลงานที่ได้มาตรฐานโดยที่คุณภาพของงานที่ทำสำเร็จมีความถูกต้องเรียบร้อยสมบูรณ์ และครบถ้วนตามกำหนด หรืออาจเกิดจากการควบคุมงานเพื่อกำกับให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติได้

มาตรฐานงานครบถ้วนทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ การละเลยการควบคุมงานจะมีผลต่อการปล่อยปละละเลย ทำให้ผู้ปฏิบัติงานอาจไม่ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบหรือการปฏิบัติงานผิดพลาดไม่ได้ผลตามเป้าหมาย ไม่ทันเวลา เกิดการสูญเปล่าของทรัพยากร โดยงานวิจัยนี้วัดผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีดังนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิดา แก้วอินตา(2564 ,น.76) ได้ศึกษาผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพ การสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความเชื่อถือได้ ด้านมาตรฐานของผลงาน และด้านความทันเวลา มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด เนื่องจากผู้สอบบัญชีจะต้องปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ตรวจสอบความถูกต้องและแสดงความเห็นต่องบการเงินอย่างเป็นอิสระ และ เพื่อให้ผลงานของผู้สอบบัญชีทันต่อเวลาที่กำหนดและเป็นที่น่าเชื่อถือต่อผู้ใช้งบการเงิน

2. ผลการศึกษาผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีจำแนกตามปัจจัยบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงานหรือประสบการณ์ สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีที่มีเพศต่างกัน ทำให้ผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีโดยภาพรวมไม่ต่างกัน แสดงว่าเพศไม่มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ดังนั้น เพศชายหรือเพศหญิงมี ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีโดยภาพรวมที่ต่างกันเล็กน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์ และสุขจิตต์ ณ นคร (2562) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุโรปแลนด์ 4.0โดยพบว่าเพศ ที่แตกต่างกัน ไม่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุโรปแลนด์ 4.0

2.2 ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีที่มีอายุต่างกัน ทำให้ผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีโดยภาพรวมต่างกัน แสดงว่าอายุมีผลต่อให้ผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ทำให้ผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีไม่เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพร พงษ์อมรพรหม (2562) ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรของโรงเรียนรังษีวิทยา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าอายุ ที่แตกต่างกัน มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

2.3 ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ทำให้ผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีโดยภาพรวมต่างกัน แสดงว่าระดับการศึกษามีผลต่อให้ผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี โดยส่วนใหญ่ปริญญาตรีอยู่ที่ร้อยละ 84 และสูงกว่าปริญญาตรีอยู่ที่ร้อยละ 16 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดารัตน์ นาคบุญตัน (2564)ได้ทำการศึกษา อิทธิพลด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะ ความเป็นมืออาชีพและกระบวนการด้านลูกค้าส่งผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชีภาษีอากร โดยพบว่าระดับการศึกษาต่างกัน ทำให้ผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชีภาษีอากรโดยภาพรวมต่างกัน

2.4 ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานหรือประสบการณ์ต่างกันทำให้ผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชีโดยภาพรวมต่างกัน แสดงว่าระยะเวลาปฏิบัติงานหรือประสบการณ์มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ รัชานนท์ พรหมจาด (2565, น.42) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้ตรวจสอบบัญชีในสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง พบว่า สำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง ที่มีบุคลากรที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานหรือประสบการณ์ต่างกัน มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีแตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาคุณลักษณะที่มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี สามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 คุณลักษณะที่มีผลต่อผลการศึกษาผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะในระดับมาก มีความเห็นว่า งานที่ต้องใช้จรรยาบรรณทางวิชาชีพและจรรยาบรรณต่อผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยอยู่เสมอ จึงจำเป็นต้องมีความเที่ยงธรรม สุจริตในการตรวจสอบ และมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน ยึดถือเกียรติยศแห่งวิชาชีพจรรยาบรรณต่อการลงลายมือชื่อในการรายงาน ไม่เปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการและจรรยาบรรณในการรับงานการสอบบัญชีไม่เกินกว่าจำนวนการตรวจสอบรับรองบัญชีที่ได้กำหนด เคารพในเพื่อนร่วมวิชาชีพเดียวกัน ให้ความสำคัญต่อผลการดำเนินงานที่แท้จริง โดยอาศัยจรรยาบรรณวิชาชีพและผู้ที่เกี่ยวข้อง ของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนาพร เรืองการ(2562, น.64) ผลกระทบของปัจจัยที่มีผลต่อเป้าหมายการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร กรณีศึกษา ผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย โดยพบว่าปัจจัยคุณลักษณะเชิงจรรยาบรรณวิชาชีพมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย

4. ผลการศึกษสมรรถนะการสอบบัญชีที่มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีสามารถสรุปได้ ดังนี้

4.1 สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี มีผลต่อผลการศึกษาผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA) ผู้สอบบัญชีภายใน ภาครัฐและเอกชน ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ให้ความสำคัญต่อความรู้ทางการสอบบัญชี ในระดับมาก ต้องมีความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี การสอบบัญชี และสามารถนำประยุกต์ใช้ความรู้ในด้านการสอบบัญชีในการปฏิบัติงานตรวจสอบและต้องแสดงความเห็นต่องบการเงินได้อย่างน่าเชื่อถือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิติรัตน์ นาคนุญตัน (2564) ได้ทำการศึกษา อิทธิพลด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะ ความเป็นมืออาชีพและกระบวนการด้านลูกค้าส่งผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชีภาษีอากรยังพบว่า ความรู้การสอบบัญชี มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชีภาษีอากร

4.2 สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณมีผลต่อผลการศึกษาผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA) ผู้สอบบัญชีภายใน ภาครัฐและเอกชน ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ให้ความสำคัญต่อการมีไหวพริบและปฏิภาณอยู่ ในระดับมาก มีความเห็นว่าจะต้องมีความสามารถพิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างชาญฉลาดด้วยความเป็นมืออาชีพในงานด้านสอบบัญชีที่ต้องอาศัยเทคนิคในการปฏิบัติงาน รวมทั้งสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างฉับไวทันต่อเหตุการณ์ ตระหนักถึงการสื่อสารด้วยเหตุผลที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงวิธีคิดถึงเรื่องราวต่างๆ ให้เกิดความสัมพันธ์ สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ และติดตามหาสาเหตุของปัญหา แล้วมองถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับสถานการณ์ต่อไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธิติรัตน์ นาคนุญตัน (2564) ได้ทำการศึกษา อิทธิพลด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะ ความเป็นมืออาชีพและกระบวนการด้านลูกค้าส่งผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชีภาษีอากร โดยพบว่า ด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาดมีความเป็นมืออาชีพมีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชีภาษีอากร

4.3 สมรรถนะการสอบบัญชี ความเป็นอิสระในการสอบบัญชีมีผลต่อผลการศึกษาลำดับสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA) ผู้สอบบัญชีภายใน ภาครัฐและเอกชน ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ให้ความสำคัญต่อความเป็นอิสระในการสอบบัญชีในระดับมาก มีความเห็นว่าการวางแผนและใช้วิธีการตรวจสอบต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอ ยึดมั่นในการปฏิบัติงานสอบโดยยึดหลักความเป็นอิสระและความเป็นกลาง ยึดมั่นต่อวิชาชีพการสอบบัญชี โดยไม่เข้าไปมีส่วนได้เสียในหน่วยงานที่ตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพซึ่งผู้ให้บริการงานด้านการให้ความเชื่อมั่นต้องมีความเป็นอิสระจากลูกค้าโดยมีหนึ่งในองค์ประกอบคือความเป็นอิสระในการสอบบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชี, 2561) และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของธิดารัตน์ นาคบุญตัน (2564) ได้ทำการศึกษาอิทธิพลด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะ ความเป็นมืออาชีพและกระบวนการด้านลูกค้าส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชีภาษีอากร โดยพบว่าจรรยาบรรณวิชาชีพด้านความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานสอบบัญชี มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชีภาษีอากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4 สมรรถนะการสอบบัญชี การควบคุมอารมณ์ มีผลต่อผลการศึกษาลำดับสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA) ผู้สอบบัญชีภายใน ภาครัฐและเอกชน ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ให้ความสำคัญต่อการควบคุมอารมณ์ในระดับมาก ต้องบริหารอารมณ์ให้เหมาะสมได้ในแต่ละสถานการณ์ ใช้ทักษะและความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิตา แก้วอินตา (2564, น.72) ทำการศึกษาลักษณะของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพ การสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยพบว่า ด้านการควบคุมอารมณ์และสมรรถนะการสอบบัญชี อยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณารายข้อพบว่าระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ผู้สอบบัญชีควรใช้ทักษะและความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม รองมาคือ ผู้สอบบัญชีต้องให้ความสำคัญในการบริหารอารมณ์ให้เหมาะสมได้ในแต่ละสถานการณ์ และ ผู้สอบบัญชีควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด

4.5 สมรรถนะการสอบบัญชี ความรอบคอบและช่างสงสัย มีผลต่อผลการศึกษาลำดับสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA) ผู้สอบบัญชีภายใน ภาครัฐและเอกชน ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ให้ความสำคัญต่อความรอบคอบและช่างสงสัย ในระดับมาก มีความเห็นว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบด้วยความระมัดระวัง และรอบคอบ มีการวางแผนการตรวจสอบอย่างเป็นระบบและสามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพเมื่อพบรายการที่ผิดปกติ ซึ่งอาจจะทำให้มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิตา แก้วอินตา (2564, น.71) ทำการศึกษาลักษณะของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพ การสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยพบว่าสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ผู้สอบบัญชีต้องมีความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพเมื่อพบรายการผิดปกติซึ่งมีโอกาสทำให้มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น รองมาคือผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติงานตรวจสอบด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ และ ผู้สอบบัญชีต้องมีการวางแผนการตรวจสอบอย่างเป็นระบบและสามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ผลการศึกษาความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีที่มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีสามารถสรุปได้ ดังนี้

5.1 ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี ด้านความรู้ในวิชาชีพมีผลต่อผลการศึกษาผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA) ผู้สอบบัญชีภายใน ภาครัฐและเอกชน ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ให้ความสำคัญต่อความรอบคอบและช่างสงสัย ในระดับมาก มีความเห็นว่าความรู้ในด้านวิชาชีพบัญชีรวมถึง การบัญชีการเงิน รายงานทางการเงิน การบัญชีบริหาร การสอบบัญชี กฎหมายธุรกิจภาษีอากร การควบคุมและการตรวจสอบภายใน การเงินธุรกิจและการจัดการทางการเงิน เพื่อตรวจสอบงบการเงินและรายงานการสอบทานงบการเงินของกิจการได้ถูกต้องตามหลักมาตรฐานการบัญชีทั่วไปและนอกจากนี้ยังต้องมีความรู้ทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจและความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการทั่วไป (ชัพวิชญ์ คำภิรมย์, 2554) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนาพร เรือการ (2562, น.65) ทำการศึกษา ผลกระทบของปัจจัยที่มีผลต่อเป้าหมายการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร กรณีศึกษา ผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย โดยพบว่า ปัจจัยจากความรู้ ได้แก่ ปัจจัยความรู้การสอบบัญชี และปัจจัยความรู้กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีผลต่อเป้าหมายการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร มีผลต่อเป้าหมายการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทยและสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดารัตน์ นาคบุญตัน (2564) ได้ทำการศึกษา อิทธิพลด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะ ความเป็นมืออาชีพและกระบวนการด้านลูกค้าส่งผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชีภาษีอากรยังพบว่า ด้านความรู้ในวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วย ด้านความรู้การบัญชี ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ความรู้การสอบบัญชี ความรู้ และความรู้เกี่ยวกับประมวลรัษฎากร มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชีภาษีอากร

5.2 ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพมีผลต่อผลการศึกษาผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA) ผู้สอบบัญชีภายใน ภาครัฐและเอกชน ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ให้ความสำคัญต่อทักษะทางวิชาชีพในระดับมาก มีความเห็นว่าความระมัดระวังรอบคอบ ความเชี่ยวชาญเชิงผู้ประกอบวิชาชีพ เพื่อที่จะทำให้ผลการปฏิบัติงานด้านตรวจสอบเป็นไปตามมาตรฐานที่ยอมรับและน่าเชื่อถือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีธัญญา บุญขวัญ (2560) ทำการศึกษาความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีที่มีผลลัพธ์ในการสอบบัญชี โดยพบว่าความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพ ความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลลัพธ์ในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย และสอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนาพร เรือการ (2562) ได้ทำการศึกษา ผลกระทบปัจจัยที่มีผลต่อเป้าหมายการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร กรณีศึกษา ผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทยผลการวิจัยยังพบว่า ปัจจัยด้านทักษะ ได้แก่ ทักษะการทดสอบ ทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะและเทคโนโลยี มีการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย มีผลต่อเป้าหมายการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย

5.3 ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพการสอบบัญชีมีผลต่อผลการศึกษาผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA) ผู้สอบบัญชีภายใน ภาครัฐและเอกชน ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ให้ความสำคัญต่อด้านจรรยาบรรณวิชาชีพการสอบบัญชีในระดับมาก มีความเห็นว่าการประพฤติ ปฏิบัติตนหรือวิธีการปฏิบัติงานที่ผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีจะต้องยึดถือเพื่อดำรงไว้ซึ่งความเป็นมืออาชีพและเสริมสร้างเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพสอบบัญชีให้เป็นที่ประจักษ์แก่ลูกค้าและสาธารณะชนที่จะเชื่อถือและไว้วางใจในผลงานของผู้

ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีัญญา บุญขวัญ (2560) ทำการศึกษาความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีที่มีผลลัพธ์ในการสอบบัญชี โดยพบว่า ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนาพร เรืองการ (2562) ได้ทำการศึกษา ผลกระทบปัจจัยที่มีผลต่อเป้าหมายการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร กรณีศึกษา ผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทยโดยพบว่าคุณลักษณะเชิงจรรยาบรรณวิชาชีพมีผลต่อเป้าหมายการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทยและสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดารัตน์ นาคบุญตัน (2564) ได้ทำการศึกษา อิทธิพลด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะ ความเป็นมืออาชีพและกระบวนการด้านลูกค้าส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชีภาษีอากร โดยพบว่า ด้านลักษณะเชิงจรรยาบรรณต่อผู้เกี่ยวข้อง และด้านลักษณะ เชิงจรรยาบรรณวิชาชีพ มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชีภาษีอากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.4 ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี ด้านเจตคติมีผลต่อผลการศึกษาผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA) ผู้สอบบัญชีภายใน ภาครัฐและเอกชน ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ให้ความสำคัญต่อด้านเจตคติในระดับมาก มีความเห็นว่าความรู้สึและการตระหนักถึงคุณค่าแห่งวิชาชีพโดยมุ่งเน้นปฏิบัติงานเพื่อการยกฐานะและดำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ เพื่อให้วิชาชีพตรวจสอบภายในเป็นที่ยกย่องและยอมรับนับถือของบุคคลทั่วไป รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีัญญา บุญขวัญ (2560) ทำการศึกษาความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีที่มีผลลัพธ์ในการสอบบัญชี โดยพบว่า ความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชี ด้านเจตคติ มีความสัมพันธ์กับผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

6. กระบวนการด้านลูกค้าที่มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีสามารถสรุปได้ ดังนี้

6.1 กระบวนการด้านลูกค้า ด้านการให้บริการลูกค้ามีผลต่อผลการศึกษาผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA) ผู้สอบบัญชีภายใน ภาครัฐและเอกชน ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ให้ความสำคัญต่อการให้บริการลูกค้าในระดับมาก มีความเห็นว่ากิจกรรมที่มีเจตนาบริการแก่ลูกค้าโดยมีวัตถุประสงค์หลักคือการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า มีการคิดค่าบริการกำหนดค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีอย่างเป็นธรรม มีการจัดทำหนังสือสัญญาจ้างอย่างชัดเจน และเป็นที่ยอมรับจากลูกค้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรรรินทร์ ใจเอื้อพลสุข (2561) ทำการศึกษา ปัจจัยระบบคุณภาพของสำนักงานบัญชี ด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้า ด้านการให้บริการลูกค้า มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดารัตน์ นาคบุญตัน (2564) ได้ศึกษา อิทธิพลด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะ ความเป็นมืออาชีพ และกระบวนการด้านลูกค้าส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชีภาษีอากรโดยพบว่ากระบวนการด้านลูกค้า ด้านการบริการให้บริการลูกค้า มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชีภาษีอากร

6.2 กระบวนการด้านลูกค้า ด้านความรับผิดชอบต่องานมีผลต่อผลการศึกษาผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA) ผู้สอบบัญชีภายใน ภาครัฐและเอกชน ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ให้ความสำคัญต่อความรับผิดชอบต่องานในระดับมาก มีความเห็นว่าการทำงานได้สำเร็จครบถ้วน ตามที่ได้รับมอบหมาย ส่งมอบงานได้ตามระยะเวลาที่กำหนดและมีความรับผิดชอบต่อผลงาน หากมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ ธารรินทร์ ใจเอื้อพลสุข (2561, น.115) ปัจจัยระบบคุณภาพของสำนักงานบัญชี ด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้า อันได้แก่ ด้านการให้บริการลูกค้า ด้านความรับผิดชอบต่องาน และด้านการดูแลทรัพย์สินของลูกค้า มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย และพบว่า ปัจจัยระบบคุณภาพของสำนักงานบัญชี ด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้า อันได้แก่ ด้านการให้บริการลูกค้า และด้านความรับผิดชอบต่องาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย ด้านการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ ด้านการจัดหาและการใช้ปัจจัยทรัพยากร ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน และด้านความพึงพอใจของทุกฝ่ายและพบว่าปัจจัยระบบคุณภาพของสำนักงานบัญชี ด้านการดูแลทรัพย์สินของลูกค้า มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิติรัตน์ นาคนุญตัน (2564) ได้ศึกษา อิทธิพลด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะ ความเป็นมืออาชีพและกระบวนการด้านลูกค้าส่งผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชีภาษีอากรโดยพบว่ากระบวนการด้านลูกค้า ด้านความรับผิดชอบต่อผลงาน มีผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชีภาษีอากร

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับทัศนคติของบุคคล มิใช่เป็นสิ่งที่ถาวรและสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตามสภาพแวดล้อมและกาลเวลา ดังนั้นการวิจัยซ้ำในเรื่องนี้จึงเป็นสิ่งที่น่ากระทำ โดยมีระยะเวลาห่างกันพอสมควร ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการบริหารงานบุคคล ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมาย

2. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (TA) ผู้สอบบัญชีภายใน ภาครัฐและเอกชน ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี เท่านั้น ในการวิจัย ครั้งต่อไป ควรมีการขยายขอบเขตการศึกษาให้กว้างและครอบคลุมมากขึ้น เช่น ศึกษาผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชีทั้งหมดในประเทศและนอกประเทศ เพื่อให้ทราบถึงระดับผลสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีของผู้ปฏิบัติงานด้านสอบบัญชี

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์. (2554). ข้อมูลโครงสร้างทางเศรษฐกิจและระบบการค้าของประเทศ ไทยอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวภายหลังจากที่ต้องเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 2540. ค้นเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2568, จาก <https://www.dbd.go.th>.
- จินตนาพร เรือการ. (2562). ผลกระทบปัจจัยที่มีผลต่อเป้าหมายการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร กรณีศึกษา ผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศ. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดารณี เอื้อชนะจิต. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จทางการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- นาถพล ลอยลิบ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณและความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชีกับคุณภาพสอบบัญชีตามเกณฑ์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. สารนิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ธรรารินทร์ ใจเอื้อพลสุข. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ธิตารัตน์ นาคบุญตัน. (2564). อิทธิพลด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะ ความเป็นมืออาชีพและกระบวนการด้านลูกค้าส่งผลต่อผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสอบบัญชีภาษีอากร, การค้นคว้าอิสระ, บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธนพร พงษ์อมรพรหม. (2562). แรงจูงใจที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ บุคลากรของโรงเรียนรังษีวิทยา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดเชียงใหม่ วิชาเอกบริหารธุรกิจ.
- พิมพ์รวิ ยามะเทวีน. (2557). ผลกระทบของกระบวนการการสอบบัญชีที่ดีที่มีต่อคุณภาพการ สอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัชชานนท์ พรหมจาด. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้ตรวจสอบ บัญชีในสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง. วิทยานิพนธ์ ปริญญาบัญชีและการเงิน วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัชนี บินยาเซ็นและกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพทางการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. วารสารมหาจุฬาริชาการ, 5(1), 210-217.
- วนิดา แก้วอินตา. (2564). ผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ศรัณญา บุญขวัญ. (2560). ผลกระทบของความพยายามในการสอบบัญชีและความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีที่มีผลลัพธ์ในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2561). ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561. เล่ม 135 (ตอนพิเศษ 301 ง).
- สวัสต์ หากิน, และวรวิทย์ เลาหะเมทธิ. (2561). โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นอิสระตามความเป็นจริง กับการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ และการรายงานอย่างมีจริยธรรม:การศึกษาเชิงประจักษ์จากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.
- สภาพรรณ ไชยพัฒน์. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริการของสำนักงานบัญชีในจังหวัดภูเก็ต. รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- สุวรรณี รุ่งจตุรงค์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. ผลงานวิจัย คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

อรพินท์ วงศ์ก่อ. (2555). ผลกระทบของมาตรฐานการปฏิบัติงานทางการสอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อาภากร นาหนองขาม. (2564). ผลกระทบของการรับรู้สมรรถนะการสอบบัญชีที่มีต่อการรับรู้คุณภาพรายงานการสอบบัญชีของนักวิชาการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. วารสารการจัดการและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, (9)2

Cronbach, L. J. (1974). *Essentials of psychology testing*. New York: Harper & Row

Maslow, A. H. (1970). *Motivation and Personality*. New York : Harper and Row.

Rovenelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). *On the use content specialists in the assessment of criterion-reference test item validity*. Dutch Journal of Educational Research, 2, 49-60.

Yamane, T. (1973). *Elementary sampling theory*. Englewood Cliff, NJ: Prentice Hall